

kerkerad der Geref. Kerk te
recht bij dezer, dat zijn adres
is, Voorstraat te Harderberg.

ch Hervormde Kerk.

en Enter, H. Japchen, te Poe-
terdinge. J. C. van Apeldoorn,
Imelo, W. G. Boon, te Groot-
sluizenpolder, J. P. de Graaf,
zet, C. J. Leenmans, te Oos-
Lochem, P. J. F. van Voorst
— Ursem (toez.), J. G. Franck,
afdiel. — Zandweer (toez.),
ed, te Beckbergen. — Drog-
is, te St. Annaland. — Wer-
ey Mestdag, te Schippluizen.
a. (Fr.) (toez.), L. A. F. Red-
en Zurich. — Vlaardingen,
ambacht.

Maartensdijk, J. Keller, te
corveen, D. Jacobs, cand. t. d.

Boinan, A. Altens, te Schoo-
Wierum (toez.), P. Siemelink,
Winsum en Baard (toez.), M.
rijwerd. — Zwammerdam, L.
arhout. — St. Philipland en
cand. t. d. H. D., te Rotter-
sluizenpolder, J. P. de Graaf, te
ert (toez.), Joh. D. Jansen, te

De Heraut

door de

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het nadrukken van den inhoud van dit blad is verboden overeenkomstig de Wet op het Auteursrecht.

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geabonneerden verzonden.
Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud
van dit blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE. Abonnementen en
Advertentieën aan de ADMINISTRATIE. Bureau: N.Z. Voorburgwal 58—60, te Amsterdam.
Inzendingen, die later dan Dinsdag 's namiddags te 12 uur worden ont-
vangen, kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Zondag 22 Februari 1920. N°. 2196.

Abonnementen: franco aan huis, per drie maanden f. 1.50 bij vooruitbetaling
voor het buitenland en Ned.-Indië per jaar f. 7.20 bij vooruitbetaling. Afzonderlijke
nummers f. —.15.
Advertentieën: van 1 tot 5 regels f. 1.25, met inbegrip van bewijfsnummer, voor
elken regel meer f. —.25. Aanvragen en vermelding van leidegaven f. —.12 per regel.

Van de Kerk.

XLVL

En nu blijft geloof, hoop en
liefde, deze drie; doch de meeste
van deze is de liefde.
I Cor. XIII: 13.

Eerst met Lepanto's zeelslag op 7 Oct.
1571 onderging de gesteldheid der Moha-
medanen in Azië en Europa zulk een diepin-
dringende wijziging, dat het gevaar waar-
mede de Islam Europa bedreigde, als in
beginsel afgewend kon worden beschouwd.
Met van islamitisch gevaar voor Europa
te gewagen, is hier niet te sterk gesproken.
Nog onlangs weder trad dit in het licht.
Het gold toen toch een vraagstuk dat als
van zelf aan de orde kwam, toen van Ameri-
kaansche en Fransche zijde plannen be-
raamd werden, om Constantinopel aan de
Turken te ontnemen en de Mohamedanen
naar Azië terug te dringen. Te Parijs en
te Washington stond men in de vaste over-
tuiging, dat de Turken in Europa niet meer
thuis hoorden, en dat er althans geen sprake
van mocht zijn, om den oosthoek van
Europa in islamitische handen te laten.
Over den Bosphorus, in Klein-Azië, stonden
de Mohamedanen nog met man en macht,
maar in het Europeesche deel van Turkije
waren de Grieksche Christenen steeds van
Christelijken huize gebleven, en gelijk de
Islamieten tot 1451 hun heerschappij in
Oost-Europa reeds op magtigen voet had-
den uitgebreid, zonder daarom nog in het
bezit van Constantinopel te zijn geraakt, zoo
scheen niets eraan in den weg te staan, om
hen ook nu weer uit het oude Byzantium
te bannen, en ze in hoofdzak naar Klein-
Azië over te schuiven. Zoo te Parijs als
te Washington verkeerde men dan ook in
den waan, dat feitelijk niets in den weg zou
staan, om thans de vrijmaking van Con-
stantinopel door te zetten. Vooral Frank-
rijk drong er zeer sterk op aan, daar het
van oudsher in Turkije zijn goed uitgeruste
kolonien gevestigd had, en door zijn Chris-
telijke scholen een magtigen invloed tot
diep in Turkije uitoefende. Ook nu weer
bleek dit door zijn stellige eischen, die hij
den in te wachten vrede stelde, en die
het dan ook voor geen gering deel vervul-
len zag. Aanvankelijk werd er dan ook in
de overige Staten van Europa en Amerika weinig
overwegend bezwaar in gezien, om wat Con-
stantinopel betreft tot 1453 terug te keeren,
en de Turkische suprematie in de hoofdstad van
Turkije althans, voor altoos op te heffen.
Geheel de toestand kon dan terugkeeren,
die in Constantinopel bestaan had, eer de
Sultan er ten leste in slaagde het in bezit
te nemen. Wel had de Turk ook vóór 1453
schier geheel den omtrek van Constantinopel
in zijn macht weten te brengen, en zelfs
Adrianopel weten te veroveren, maar
Byzantium zelf bleef dan toch uit zijn
handen, en althans tot die gesteldheid
wenschten Wilson en Poincaré de positie van
de oude Byzantijnse hoofdstad te doen
terugkeeren.

Toch werd het uitzicht hierop door den
Engelschen minister al spoedig afgesneden.
Niet dat de Engelsche Staatsleden uit
ontzag voor Turkije's macht hiervoor terug-
deinsden. Dit toonde hun optreden in
Palestina en te Jerusalem nu kort geleden
wel anders. Neen, de vrees die Engeland
van doortasten weerdheid, lag in Indië.
In Voor-Indië bezat Engeland een vrij groote
Mohamedaanse bevolking, die meest
op 67 miljoen personen wordt geschat.
En nu heeft zeer zeker Engeland zich
over de stipt en strikt toegepaste houd-
ding van deze 67 miljoen inwoners van
zijn Indië Rijk niet te beklagen, doch het
nam dusver dan ook bijna immer de
grootste voorzichtigheid in acht, om de
Mohamedanen van zijn Indië niet te
kwetsen in hun eergevoel. En nu bleek
het onverwijd, toen in Frankrijk en
Washington van een prijsgeven van de
Islamitische eere ook maar gerept werd,
hoe vastbesloten men in Indië was, om
aan dit verlangen ten koste van de Isla-
mieten op geenerlei manier toe te geven.
Men maakte in Indië het saamleven aan
de Engelschen niet moeilijk, men was
blijkbaar tevreden met zijn positie, en
liet het overige Indië dan ook ongemoeid,
maar van zulk een aantasten door Engeland
van de Islamitische eere mocht dan
ook geen sprake zijn. De Islam moest
allerwegen op den steun van zijn 67 miljoen
geestverwanten in Indië kennen blijven
rekenen, en daarom trad men zonder
aarzelen en zonder verblooming aanstonds
met den eisch voor den dag, dat hij het
sluiten van den komenden vrede van alle
aanranding van het Mohamedaansche karak-
ter van de Regering te Constantinopel
moest worden afgezien. Om verbetering

en versterking van de positie van
den Sultan zou men niet aandrin-
gen, maar van een opheffing van
de Turkische positie te Constantinopel kon
en mocht in geen geval sprake zijn. En
mogt er nu al ook wat dit geding betreft,
veelerlei te regelen zijn, vrij zeker kan hier nu
reeds aangenomen, dat Constantinopel niet
aan de Turken zal ontnomen worden. In
Palestina en in Syrië zal Turkije gevoelige
machtsverkleining ondergaan, maar aan de
hoofdzaak zal niet getornd worden. Con-
stantinopel blijft voorschans Turksch, en
noch Poincaré noch Wilson zullen hun
wil kunnen doorzetten.

Dit nu is daarom van te meer gewicht,
omdat het toont, in wat betekenissenvolle zin
de Islam nog steeds een eigen leven in zich
dragende macht is. Over het aantal Isla-
mieten, dat thans nog in de onderscheide-
ne streken der wereld zich handhaaft
en niet zonder veerkracht roert, is men het
niet in stipten zin eens. De volkstelling
in het midden van Afrika, waar thans de
propaganda van den Islam zoo in het oog
lopend doorgaat, biedt geen stellige cijfers.
Maar zooveel geeft men dan toch eenpa-
rig toe, dat we zeer stellig te rekenen
hebben met een cijfer dat zich om de
230 à 250 miljoen beweegt, en tevens kan er
geen quastie van zijn, dat men ten deze met
een geleidelijk dalend cijfer zou te doen
hebben. Veeleer mag voor vrij zeker aan-
genomen, dat het totaal der Mohamedanen,
in alle deelen der wereld saamgenomen, er
nog steeds toeneemt. Wel verkeerden velen
ook onder onze zendingsvrienden vaak
onder den indruk, dat de Missie aan het
Mohamedanisme op Java gestadig afbreuk
doet, maar ook hierover lieten we vroeger
reeds ons oordeel verluiden. Wat men
namelijk dienaangaande rondvertelt heeft
ongewijfeld een element van waarheid in
zich, maar in dien zin waarin dit door
de Zendingsvrienden bedoeld wordt,
houdt dit beweren geen steek. Gaat men
toch van jaar tot jaar de bevolkingsgegevens
na, en poogt men op grond van de hier-
door erlangde gegevens te constateeren,
hoeveel de Islam per jaar afneemt en de
Christelijke beïjdenis wint, dan blijken de
uitkomsten van het onderzoek nog steeds
in hoogte mate teleurstellend. Men luistert
wel naar onze zendelingen, men koestert
wel sympathie voor hun medische verrich-
tingen en dogmatische uitleggingen, maar
toch is er geen sprake van, dat men van
jaar tot jaar op een vast percentage, hoe
laag dan ook genomen, van het aantal
bekeerlingen zou kunnen rekenen. Veeleer
ontvangt men den indruk, dat in Azië
de steeds voortgaande propaganda van
tegenovergestelde overtuigingen nog rus-
teloos veld wint. Maakte men dan
ook een becijfering van het aantal ge-
doopte Mohamedanen, die na de twintig-
straks verlopen jaren van deze eeuw,
als een phalanx op den voorgroend kon-
den treden, zoo zou men op 't bitterst
worden teleurgesteld. Er is interessante
aanraking met vele aanhangers van den
Islam. Vooral op Java zijn de Moha-
medanen minder stug en afstootend dan in
Klein Azië, maar van een geregeld percentage
van Mohamedanen dat telken jare den Islam
varen laat, en tot het Christendom overgaat,
is nog altoos geen sprake. De conclusie
op Java staat dan ook dusver nog altoos
vrijwel gelijk met het resultaat, waartoe
de Islamitische beweging over de geheele
wereld leidt. De Islam blijft zich zelf,
veel van geen wijken of toegeven, en
over de geheele wereld genomen valt er
niet aan te twifelen, of 't Mohamedanisme
is nog steeds winnend in 't cijfer, en laat
van zijn propaganda, met name in Afrika,
allermint af.

Toch is het opmerkelijk, hoe laat de
propaganda van den Islam pas in het
eigenlijke Europa is doorgedrongen. Tot
1453 toe kan toch gezegd, dat het oude
Byzantijnse Keizerrijk stand hield. Het
was toch eerst op 29 Mei 1453 dat Sul-
tan Mohamed II den laatste aanval op
Byzantium kon wagen en er toen metter-
daad in slaagde, om voor goed de Byzantijn-
sche Keizersfamilie van haar macht te beroo-
ven. Neemt men er nu notitie van, dat de
eerste Kruistocht in 1096 ondernomen werd,
dan blijkt hieruit dat de actieve worsteling
van Christelijke zijde, om de Turken van
Europa verre te houden, een reeks van
eeuwen aanhield, en van 1096 tot 1453
doorging. Wel eindigde het geslacht der
oorspronkelijke Byzantijnse Keizers reeds
in 1078 met het sterven van Keizer Nike-
phorus, maar na het uitsterven van het
aloude geslacht zijn nog vier nieuwe Kei-
zers geslachten in Constantinopel meester
van het bewind geworden. Eerst de Kom-
nenen tot 1185, toen de Angell tot 1204,

daarop volgden de Latijnen tot 1261, en
ten slotte de Paleologen, die in 1261 het
bewind aanvaardden en het in 1453 als
geslagen partij aan de Turken moesten
overgeven.

Men overdrijft dan ook niet, indien men
het onverhoeds uitbreken van de oorlogen
die men gemeenlijk de Kruistochten noemt,
aan een geheel incidenteele bezieling van
Peter van Amiens toeschrijft. Metterdaad
vraagt men zich onwillekeurig af, of er
oort van zulke oorlogen sprake zou ge-
weest zijn, indien Peter van Amiens geen
hoogere aandrif in zich had voelen op-
komen, om zijn geloovig volk voor deze
Kruistochten wakker te roepen. Van ach-
teren beschouwd vindt men allicht niets
natuurlijker, dan dat in den toenmaligen to-
stand van Europa en Palestina al spoedig
van allen kant de roep uitging, om het
voor het Heilige Land en voor Jerusalem
op te nemen, doch gelijk men er destijds
voorstond, was het optreden van Peter van
Amiens iets, waarop niemand vooruit
had kunnen rekenen, ja dat door niemand
zoo vermoed zijn. Op het eind van de
elfde eeuw was schier elke belangstelling
voor het Heilige Land in het Westen van
Europa uitgestorven. Men had er geen
verband mee, nam er schier geen notitie
hoegaan van, en verkeerde onder een
algemeen indruk, alsof het lot van het
verre Oosten de bewoners in het Westen
van Europa welbeiden ganschelijk niet
aanging. Palestina behoorde nog al sinds
de 7e eeuw tot het Rijk van Byzantium.
De Keizers van Constantinopel waren ook
hier meester van het terrein, niet door
nieuwe verovering, maar door eeuwenlang
bezit. En nu heerschte er zeer zeker ook
in Palestina op het eind der 12e eeuw
zekere onrust, in zooverre de Islamieten
uit Arabië en Egypte steeds meer op
Palestina aandrongen en er reeds in ge-
slaagd waren ten deele aan zijn onaf-
hankelijkheid afbreuk te doen. Maar toch
gevoelde men hiervoor in West-Europa
nagenoeg niets. Zelf had men met de
Islamieten nog niets uitstaande ge-
had, en men trok het zich schier
ganschelijk niet aan, of het Byzantijnse
Rijk op een zijner ver uitgestrekte grenzen
in eenig onraad geraakte. Gelijk wij in
het Westen van Europa lange jaren er ons
zoo goed als ganschelijk niet om bekommerden
of er in China en Japan ongelieven op-
doek, zoo trok men destijds in Frankrijk
en Engeland 't zich zoogoed als ganschelijk
niet aan, of het Byzantijnse Rijk op zijn
ver afgelegene grenzen in min aangename
aanraking kwam. Men hoorde er ter nau-
wernood van en dachtte er geen gevaar
van. Te meer nadruk valt hier op de
actie die van Peter van Amiens uitging,
daar de toenmalige Paus Urbanus II reeds
vóór hem op het gevaar, waarin het voor-
malige Heilige Land verkeerde, gewezen had.
Er was van deze Pauselijke oproeping bijna
geen notitie genomen, terwijl wat Peter's
beroep op het volk betreft, veeleer het tegen-
deel het geval was. Zijn woord sloeg toch
op verrassende wijze in. Zelfs kan niet
gezegd, dat hij eerst in 1095 doortastte,
toen de eerste officiële Kruistocht over
Constantinopel naar het Heilige Land op-
toog. Reeds ettelijke jaren vroeger toch
had hij 't gewaagd, om met een op den
taaf af verzamelde schare een vrij ongeor-
den en bijna wilden tocht naar Azië
te ondernemen. Dit leidde echter tot geen
enkel afdoend resultaat, en, even in Klein-
Azië aangeland, moest hij niet zijn onge-
oordeelde horde straks op Constantinopel
terugtrekken, zonder eenig resultaat be-
reikt te hebben. Alleen kan gezegd, dat
deze eerste, haast wilde aanloop zijn naam
nog alzijder onder de geloovigen in ver-
lerlied Staten van Europa uitdroeg, en dat
mede hierdoor het gedeeltelijke slagen van
den tweeden tocht mogelijk werd. Met de
schare van Walther van Habenichts is hij
toen te Jerusalem aangekomen. Na de
verovering van Jerusalem, waarvan hij ook
persoonlijk de glorie opving, is hij toen
naar Frankrijk teruggekeerd, waar hij te
Huy de Kerk van het heilige graf bouwde
en in 1115 als prior stierf. Al overreed
dan ook wie staande hield, dat de Kruis-
tochten geheel van hem uitgingen, toch
mag toegegeven, dat ze met name aan zijn
geestdriftig optreden den wegslependen in-
druk dankten, dien ze binnen zoo kort tijds-
verloop uitoefenden. Of het metterdaad een God-
delijke bezieling geweest is, die hem dreef, zij
't midden gelaten. Heel het optrekken van
de Kruislegers naar Jerusalem, de in-
neming en de bezetting van de heilige stad,
en de tijdelijke bloei van het door de
Kruisvaders gestichte Koninkrijk is ten
slotte, dat valt niet te loochenen, op pijn-
lijke teleurstelling uitgelopen. De Turk

heeft ten slotte heel Klein-Azië en zoo
ook het Heilige Land overweldigd. Maar
zonder overdrijving mag dan toch be-
leden, dat de verheffing van Palestina tot
een Christelijk Koninkrijk toen ter tijd
een verheffenden indruk in heel Europa
maakte, en er zeer zeker op hoogst
ernstige wijze toe bijdroeg, om den geest
van heel Europa, los van Byzantium, voor
hooger ernst te spannen. Peter van
Amiens, of gelijk zijn levensbeschrijver Dr.
Hagenmayer hem in 1879 in de Biograp-
hie van Peter betitelde, *Peter der Eremit*
blijft daarom ook voor ons Protestanten
een historisch gewichtig held.

De Kruistochten, die in 1096 hun
eersten aanloop namen, en zich in zeven,
alle even bittere, worstelingen herhaalden,
zijn in 1270, alzo bijna twee honderd
jaren later, in volkomen teleurstelling
ondergegaan. Ze vielen in zes, of, zoo
men den tocht naar Tunis in 1270 er bij
reken, in zeven ernstige worstelingen
uiteen. De eerste viel in de periode van
1096—1099. De tweede volgde geheel
onafhankelijk van de eerste in 1147 en
duurde tot 1149. De derde werd uit-
gelokt door Saladin's verovering van
Jerusalem in 1107. De vierde leidde in
1204 tot de nederlaag van het Byzantijn-
sche Rijk, zonder dat het Heilige Land
zelf in den aanval begrepen werd. Reeds
acht jaren later volgde de zooge-
naamde Kinderkruistocht, die in 1212
optrok, als een heil van duizenden
van knapen, die uit Duitsland in Frank-
rijk onder de leiding van monniken naar Italië
optogen, om over zee een aanval op de
Turken te ondernemen, doch die, eer ze de
streek, waar ze heentogen, bereikten, door
allerlei gevaarlijke benden werden aangeval-
len, en uit elander geslagen of gedood. Kort
daarop volgde in 1217 de tocht van Konink
Andreas II van Hongarije, die geholpen
door de Koningen van Jerusalem en Cyprus,
den berg Tabor veroverde, doch spoedig
het bezette terrein weder moest prijs
geven. Op één lijn daarmee ook stond
de vrij talrijke tocht van de Friezen en
Vlamingen, die onder Willem van Holland,
saam met de Koningen van Jerusalem en
Cyprus op de vrijmaking van Egypte uit-
toogen, en wel in 1219 slaagden, maar toch
reeds twee jaar later, in 1221, zich tot
terugtrekken genoodzaakt zagen. Deze
laatste tochten werden gemeenlijk alle onder
de rubriek van den vierden Kruistocht ge-
kend, wijl ze slechts uitdrukking waren van
den geest die in deze periode van 1212 tot
1219 de ondernemers dreef.

Afgescheiden hiervan was de vijfde Kruis-
tocht, die in 1229 werd ingezet op niets
sparenden aanrand van Paus Gregorius
IX. Deze Paus achtte in Keizer Frederik
II den kloeken held gevonden te hebben, om
de nog altijd verwarde verhoudingen tot klaar-
heid te brengen. De Keizer sloot daartoe
met Sultan Kamel van Egypte een tien-
jarigen wapenstilstand, die aan de Christe-
nen Jerusalem, Bethlehem en Nazareth
waarborgde. Deze Vorst zette zich toen
in 1229 zelfs de Koningkroon op het
hoofd. Voor lang hield dit echter niet.
De Mohamedanen ondernamen toen nieuwe
aanvallen, om de Christelijke macht uiteen
te slaan, en de Christenen zelve vererger-
den de verhoudingen door onderlinge twee-
dracht. Het duurde dan ook niet langer
dan tot 1244, toen de Chwarens een storm-
aanval op Jerusalem ondernamen en het onder
de macht van den Sultan van Egypte brachten.

De zesde Kruistocht ging uit van Koning
Lodewijk IX van Frankrijk. Innerlijke
bezieling dreef hem daarbij. Hij ontving
toch niet alleen den bijnaam van den
Heilige, maar was metterdaad een mach-
tig Vorst, die geheel leefde voor de reli-
gieuse eere van zijn God. Met een leger
van niet minder dan 40.000 man liet hij
zich door zijn vloot naar Cyprus overbrengen,
en toog van daar uit om de kust van
Egypte en Damiette te bezetten. Toen
echter slaagden de Turken erin zijn leger-
macht, nog eer hij Kairo beretten kon,
te neer te slaan. Bij Mansura werd hij
zelfs gevangen genomen, en eerst in 1250
slaagde hij erin, zich voor een hoog los-
geld vrij te koopen.

Toch liet Koning Lodewijk IX zich door
dezen tegenslag niet ontmoedigen. Hij toch
was het die in 1270 een aanval op Tunis
waagde, om hier althans een breuke in
de macht van den Sultan te slaan. Dat
ook deze aanval op bittere teleurstelling zou
uitloopen, was te voorzien. Steeds meer toch
zag men het einde naderen van den in-
vloed en de macht, die de Europeesche
Christenen gedurende een niet zoo korte
periode op de Westkust van Azië hadden
uitoefend. Wat we bij Peter van Amiens
opmerkten, begon zich nu steeds meer op

fatale wijze te vervullen. De aandrif
waarmede men op het initiatief van Paus
Urbanus II en van Peter van Amiens den
machtingen krijg tegen den Islam in het
Heilige Land ondernomen had, moge aan-
vankelijk met schitterend succes bekroond
zijn geworden, maar het aldus behaalde suc-
ces droeg daarom toch geen duurzaam
karakter. Koningskronen hebben te Jerusa-
lem geschitterd, en niet zoo korte jaren heb-
ben de Koningen van Jerusalem in het
land zelf en op de eilanden hun macht
weten te handhaven, maar — duurzaam
kon hun succes niet zijn. Toen straks
bleek, dat de vorsten en krijgslieden van
de Halve maan van uit Arabië en Egypte
zich in steeds magtiger heibenden en in
beter geoordeelde macht van alles wat
rondsom lag wisten meester te maken,
was het spoedig dan men vermoed had,
ook met de gekroonde eere van Jerusalem
uit. In 1096 werd de aanval op Jerusalem
ondernomen, in 1291 volgde met Akka's
val de volkomen nederlaag.

Het is dit juist wat we bij het eerste
optreden van Peter van Amiens opmerkten.
We moesten ons toen wel afvragen, of het
zoo machtig enthousiasme dat op vroeger
geheel ongekende wijze van dezen Zeloof
uitging, metterdaad een van God hem in-
gegeven karakter droeg, dan wel of eigen
opwinding er niet vrij sterk en op niet
onbedenklijke wijze in meesprak. Hier-
mede werd niets te kort gedaan aan zijn
ernstige bedoeling. Ons allen kan het over-
komen, dat we, voor een heilige zaak in
bezielig geraakt, een ongekenden ijver ont-
plooiden, om wat ons beziel in vervulling
te doen gaan. In de huiselijke opvoeding
komt 't herhaaldelijk voor, dat we met
geestdrift er ons op toelagen, om een kind,
dat ons dierbaar is, te vormen en op te
leiden, voor een ons sterk bekozend doel,
en dat het toch van achteren blijkt, hoe
onvolledig daarbij onze menschenkennis
meesprak. En zoo nu kan 't ook hier zijn.
Het herwinnen van het heilige Land en
van de heilige Stad voor de eere van den
Christus is uit zichzelf iets, dat ons moest
bekoren, zoodra de gedachte ervan even in
ons opwelt. En vooral waar Paus Urbanus II
zich in gelijken zin leidden liet, lag er op
zich zelf niets aanmatigends in, dat ook
Peter van Amiens door deze gedachte be-
koord werd, en zich op de verwezenlijking
ervan met volle geestdrift en niets ont-
ziende toewijding wierp. Hieruit echter mag
op zichzelf nog allerminst afgeleid, dat hij
voor zijn overleggingen en plannen het juiste
pad koos. Al te hoog gaande geestdrift
kan zoo licht misleidend op onze denk-
beelden inwerken. Zelfs moet in het al-
gemeen betuigd, dat de Christus de eere van
zijn naam niet verbonden had aan plannen
en ondernemingen, die duizenden en nog-
maals duizenden aanhangers op het offeren
van hun leven in den wilden krijg zouden
te staan komen. Gaat men dan ook van
achteren na, tot welke finale uitkomst de
geestdrift van Peter van Amiens en het
advies van Urbanus II geleid heeft, dan
valt kwalijk te verhalen, dat het resultaat
van wat uit de Kruistochten opkwam, ons
in hoofdzak onbevredigd laat. Het gaf al
te saam een besliste golving voor een
periode van tweehonderd jaren, maar het
eindresultaat liep in bittere teleurstelling uit.

Dr. A. K.

„Zie, Ik, ja Ik zal naar mijne
schapen dragen.”

Want zoo zegt de Heere
HEERE: Zie, Ik, ja Ik zal naar
mijne schapen vragen, en zal
ze opzoeken.

Ezech. XXXIV: 11.

Met geheel eenigen nadruk betuigt de Heere
het door Ezechiel aan zijn volk: „Zie, Ik, ja
Ik zal naar mijne schapen vragen en zal ze
opzoeken. Een profetie die ons toeklinkt als
het berielende voorspel van wat de Christus
in Johannes' tiende hoofdstuk betuigt. Jezus'
uitroep: „Ik ben de goede Herder. De
goede Herder stelt zijn leven voor de schapen-
klokt ons dan ook toe als de berielende ver-
vulling van wat Ezechiel reeds in den naam
van Jehovah aan het afgedoelde Israël toe-
riep. Het is metterdaad opmerkelijk, hoe breed
en hoe uitvoerig zoowel in Ezechiel 34 als in
Johannes 10 die eene, alles in zich saam-
vattende gedachte, die in de beelddraak van
den Herder schuilt, ons toeklinkt.

De gedachte van den Herder met zijn
schapen wordt beidermaal zoo rijk en zoo uit-
voerig ontwikkeld. In Ezechiel zijn het niet
minder dan elf, vlak op elkaar volgende
verzen, waarin het aangrijpende beeld van den
Herder met zijn schapen wordt uitgewerkt,
en in Johannes X is, 't al saamgenomen, bijna

S-BANK
HT.

tegen zeker-
ten, Scholen,
n.

de Obligaties
0.—, 500.—,
50.—.

de Directie,
recht.

PHARUS

J. A. DE WILDE, 's Graven-
ZUGT, Amsterdam; Mr. P. J.
van: WILH. RICHTERS,
BAKKER, Bussum.
Mr. J. A. DE WILDE, Mr.
WILH. RICHTERS.
EL.
RICHTERS Bv., Rotterdam.
TERDAAMSCHE BANKVER-

kering bij de N.V. „PHARUS”
en Uw huurprijzen ten
of van Uw kinderen.
nog steeds huurder van Uw
PHARUS” U in staat stelt

Uw genoten hooge provisie
ngen bij de Directie.

Universiteit.

ik ontvangen:
de Vereniging:
Contributien:

ten heer J. van Gunster,
en f. 4.25, door den heer
inge uit Urm f. 55.75,
amp f. 127, uit Houwer-
n, samen f. 255.75; door
t J. van der Waale te
f. 449.20, door den heer
ming te Velp f. 4.30,
n heer L. van der Blom
chem f. 131, door Da-
n uit Eschde f. 172.85,
rburg f. 31.85, uit Over-
uit Haaksbergen f. 12.25,
en f. 3.10, uit Mariselo
uit Markveide f. 1, uit
f. 41.40, samen f. 264.70;
n heer Joh. Krap te
hage 2e storting f. 125,
heer J. P. Solman te
f. 1.50, door den heer
Vente Uithuizenmeeden
door Ds. D. B. Hagenbeek
ngen f. 230.15, door den
de Hoog uit Zuidland
uit Abbenbroek f. 1.25;
hoorn f. 1.25, uit Heen-
so, samen f. 74.20.

Collecten:
e Theologische faculteit
gereformeerde Kerk te
f. 8.15, te Boeracker
Euumatel f. 25, te Ger-
A f. 13.105, te d'ito B
e Groenegaat f. 28.65, te
f. 20.33, te Himmerzijl
Kornhorn f. 9.44, te de
73, te Latjezast f. 15.32,
f. 17.80, te Munn-keijl
te Niczijl f. 16.47, te
f. 17.08, te Oldekerk
de Wilp f. 4.48, te Zeven-
9.6234, te Aale f. 2.40,
on f. 10.27, te Gelder-
70, te Herwoude f. 15.38,
Driel f. 1.28, te Tiel
te Vuren f. 1.7934, te
0, te Zaltbommel f. 7.23,
a f. 5.4534.

enkingen:
a in de Collecte te
linge f. 10.

Medische Faculteit:
ibutien): door den
le Hoog te Zuidland

Studenten Studie.

outvangen:
K. Minneva te Garijp

VAN MARLE Ja.
Pensingermeister.
e, Keizersgracht 164.
o No. 6327.